

**Gatavojies
Latvijas Nacionālās bibliotēkas
ekspozīcijas “Grāmata Latvijā”
apmeklējumam!**

Mazākumtautību skolēniem, 5.–7. klase

Kas ir grāmata?

Padomā un uzraksti, kāds uzdevums **задача** ir grāmatai!
Pieraksti atbildes latviešu valodā!

Kādas vēl lietas **вещи** un darbības **действия** var pildīt
līdzīgu **похожую** uzdevumu?

Izvēlies!

Stāsts **рассказ**

Zīmējums **рисунок**

Piktogramma

Skulptūra **скульптура**

Shēma

Mūzika

Deja **танец**

Pergamenta īpašības

Pergaments ir no dzīvnieka ādas pagatavots materiāls, uz kura rakstīja manuskriptus.

Salīdzini materiālus!

No saraksta **списка** izvēlies **выбери** un pieraksti latviski vārdus, kuri raksturo **описывают** papīru un pergamentu!

rupjš грубый
maigs нежный

silts тёплый
auksts холодный

ērts izmantošanā
удобный в использовании

plāns тонкий
biezs плотный

izturīgs прочный
trausls хрупкий

neērts izmantošanā
неудобный в использовании

gluds гладкий
raupjš шершавый

lokans гибкий
ciets жёсткий

Papīrs

Pergaments

Atnāc uz ekspozīciju un patausti **пощупай** pergamentu!

Manuskripta radīšanas process

=

+

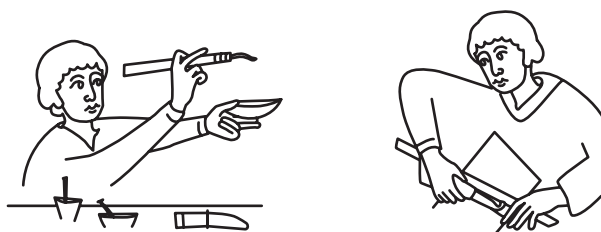
ar roku rakstīts
(parasti sens) teksts

Manuskripts

manus

scriptus

Sanumurē darbības
pareizā secībā!

Sašūt pergamenta lapas grāmatā

Izgatavot pergamenta lapas

Rūpīgi pārrakstīt tekstu grāmatā
ar zoss spalvu

Dekorēt vāku

Ģērēt teļa ādu

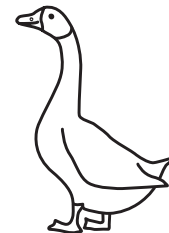
levākot grāmatu

Ilustrēt grāmatu

Vārdnīca

Šūt

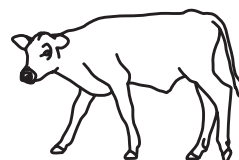
Zoss

Spalva

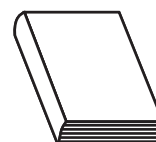
Ģērēt ādu

Teļš

Ilustrācija

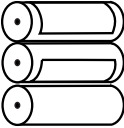

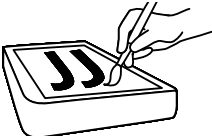

Vāks

Nāc uz ekspozīciju un noskaidro, vai izdarīji to pareizi!

Grāmatu pārrakstīšana **переписывание** un druka **печать**

Senāk grāmatas rakstīja ar roku, vēlāk drukāja.

Vārdnīca			
	lespiests teksts	lespiešana = druka	Grāmatu spiestuve
			
Salikt [tekstu] spoguļrakstā	Noziest ar tinti	Drukāt = iespiest	

Esi grāmatu pārrakstītājs **переписчик книг!**
Pārraksti **перепиши** dotos vārdus ar roku!

Esi burtlicis **наборщик!**
Uzraksti tos pašus **те же**
vārdus ar drukātiem burtiem
spoguļrakstā!

Rokraksts

Jespiests teksts

Piemērs

Spoguļraksts

LEK212

Piemērs

Salīdzini сравни Vecrīgas mūsdienu современный un 16. gadsimta siluetu!

Atrodi atbilstošu соответствующий torni abos siluetos un
savieno ar nosaukumu!

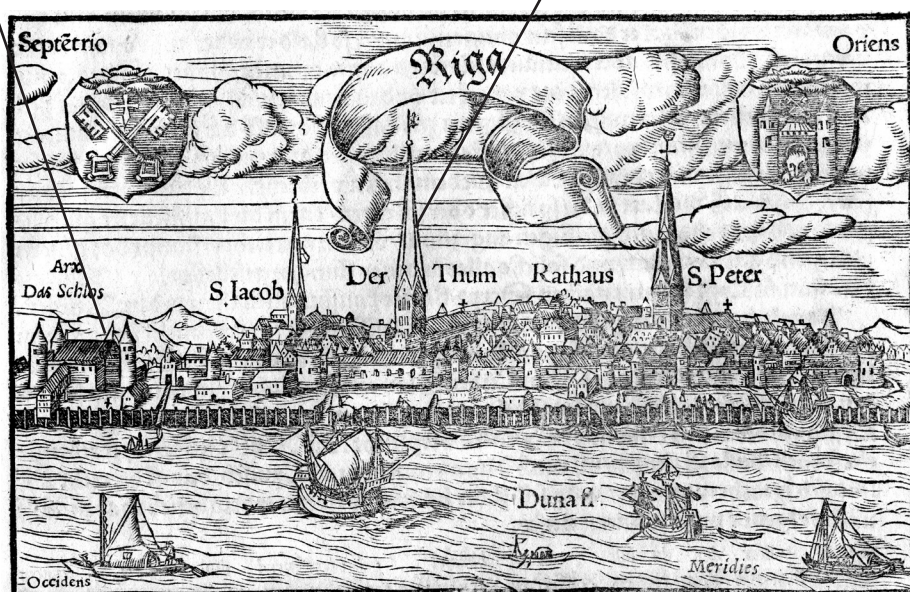

Rīgas pils

Svētā Jēkaba baznīca

Doma baznīca

Svētā Pētera baznīca

Vai zināji?

Rīgas panorāma pirms 1547. gada. Senākais zināmais Rīgas panorāmas
skats no Sebastiāna Minstera 1550. gadā Bāzelē izdotās grāmatas
„Cosmographie oder Beschreibund aller Länder”

Vecā rakstība

Izlasi vārdus, kas ir uzrakstīti latviešu valodas vecajā rakstībā старым шрифтом!

Blakus pieraksti, kā tie būtu rakstāmi mūsdienu современномый stilā!

Saliec поставь pareizās vietās visas garumzīmes долготу un mīkstinājuma zīmes знаки мягкости!

Vecā rakstība

Mūsdienu rakstība

Garumzīmes Знаки долготы

Mīkstinājuma zīmes Знаки мягкости

Latīņu valoda Латинский язык

Ēspeeschana Печать [книг]

Siluets Силуэт

Bihbele Библия

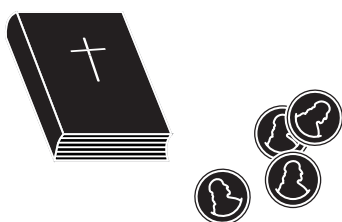
---

aA	bB	zZ	(cC)	dD	eE	fF	gG	gĢ	hH	iI	jJ	kK	kĶ	lL
lĻ	mM	nN	ņŅ	oO	pP	rR	ŗŖ	sS	šŠ	tT	uU	wW	vV	zZ

Cik maksāja **стоили** grāmatas pagātnē **в прошлом** un kāda vērtība tām ir mūsdienās **сейчас** ?

Salīdzini, ko var nopirkt par vienas grāmatas cenu!
Raksti ciparus vārdiem!

17. gadsimts

Glika Bībeles cena

_____ (17) gadsimtā

ir _____ (5) dālderī.

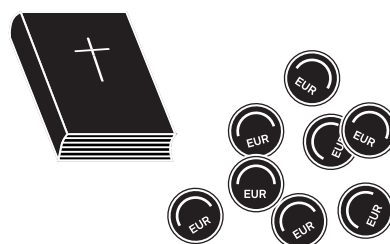
_____ (140) kilogrami
cūkgaļas

_____ (100) kilogrami rudzu

_____ (1/2) zirga cenas

21. gadsimts

Bībeles cena

_____ (21) gadsimtā

ir _____ (15) euro.

_____ (4) kilogrami
cūkgaļas

_____ (14) kilogrami rudzu

_____ (2) traktora lukturi фары

Cenzūra un citāti

Izlasi slavenu известных cilvēku citātus (viņu teiktos сказанные vārdus)!
No tiem cenzūra (aizliegums запрет publicēt публиковать) izsvītroja вычеркнула
dažus vārdus. Pamēģini uzminēt угадать, kuru vārdu tur var ierakstīt!

Salīdzini сравни savus variantus ar klases biedriem однокласниками!
Vai sakrīt совпадает?

- 1 "Lasot kādu grāmatu, mums nav jājautā, ko tā [redacted],
bet ko tā gribējusi [redacted]."

Umberto Eko

- 2 "Māja bez [redacted] ir kā miesa bez [redacted]."

Antons Čehovs

- 3 "Nav bīstamāku pret velnu vērstu ieroču par
[redacted] un grāmatu [redacted]; tie kaut kad
pilnīgi to izdzīvos ārā..."

Hans Kristians Andersens

- 4 "Cilvēks ar labu [redacted] rokās nekad
nevar būt [redacted]."

Karlo Goldoni

- 5 "Cilvēki pārstāj [redacted], ja pārtrauc [redacted]."

Denī Didro